

nu tiltales for Insubordination, at den Side af Sagen i hans Interesse tilfulde bør oplyses, for at Dommen kan blive retfærdig.

Der er iøvrigt et Punkt, hvor jeg mener, at der altid er stor Fare ved den militære Retspleje. I saadanne Sager, hvor den værnepligtige, der jo med Tvang er tvungen ind i dette Forhold — maasse meget mod sin Vilje, men vi og vore Sønner blive jo kommanderede ind i dette Forhold — hvor der gælder særlige Love, som ellers ikke gælder, hvor der gælder en særlig Moral, som ellers ikke gælder, og hvor det frem for alt gælder om at opretholde Disciplin og Orden i det heles Tars, og hvor Individets Interesse maa væsentlig sættes til Side, der, siger jeg, gælder det at styrke den enkelte i Kampen. Naturligvis er der paa den anden Side Fare for, at den Civilist, den Procurator, som skal forsvare den menige mod hans Kaptain, efter at denne maasse i Forvejen har provoceret ham paa en aldeles utilbørlig Maade, siger: maa vi saa saa oplyst, hvorledes Kaptainen har baaret sig ad? at saa baade Auditøren og Krigsrettens Medlemmer ville være tilbøjelige til at sige: det gaar virkelig ikke an, at den Slags Ting oplyses, det vil fuldstændig undergrave Disciplinen og Kommandoen, vi maa ikke gøre denne Sag til en Sag, hvor den militære Skandale skal afløses, han har været insubordinær, han skal straffes, lad ikke disse Civilister blande sig ind i de militære Sager, som de ikke have Forstand paa, lad os saa Sagen paa dømt hurtigt, saa kunne vi altid remittere Sagen til Generalauditøren, hvis det gaar altfor vidt.

Forøvrigt lever jeg ganske vist i det Haab, at det ikke vil være saa overmaade længe, før vi saa den civile Retspleje forandret, og naar denne bliver omordnet efter væsentlig andre Principper, hvor vi navnlig faar den affikatoriske Proces i Stedet for den inkvisitoriske, saa antager jeg, at Militæretaten ikke er en saadan lukket Stat i Staten, at ikke disse Principper, som ere anerkendte i hele den øvrige civiliserede Verden, ogsaa kunne saa Lov at slippe ind i den.

Formanden: Det 10de kongevalgte Medlem har Ordet for en kort personlig Bemærkning.

Carstensen: Jeg vil kun henstille til det ærede 4de Medlem for Kjøbenhavn (Det. Hansen), om han ikke, naar Tiden kommer frem, vil læse mine Udtalelser; saa vil han vistnok erkende, at hans Referat ikke er ganske

korrekt, men gav mine Udtalelser en lidt anden Karakter, end de i Virkeligheden havde.

Det. Hansen: Maa jeg gøre en kort Bemærkning.

Formanden: For en kort Bemærkning har det ærede Medlem Ordet.

Det. Hansen: Det, som jeg lagde Mærke til ved det ærede Medlems Foredrag, var det, at han omtalte Forhørene i den kombinerede Ret, og at han netop fremhævede, at under Forhørene var det ønskeligt, at den tiltalte havde en Forsvarer ved sin Side. Det er det eneste, som jeg har ræsonneret over, og jeg udtalte udtrykkeligt, at jeg var fuldstændig enig med ham, og at det skulde glæde mig, om ogsaa de andre ærede Medlemmer vare det.

Sedemann: Jeg er enig med det ærede 4de Medlem for Kjøbenhavn (Det. Hansen) i, at dette Lovforslag, der jo egentlig er et Lejlighedslovforslag, ikke skaffer nogen virkelig Garanti for tiltalte ved Forhørene eller Krigsretterne. For saa vidt kunde jeg ogsaa følge den Hensigt, det ærede Medlem gjorde, at nægte Overgang til anden Behandling for derved at vise, at jeg ikke ser noget godt ved selve Lovforslaget, men det er jo ikke umuligt efter de Antydninger, der kom fra den ærede første Taler i Dag, at Lovforslaget i et Udvalg kan faa en saadan Form, at det virkelig bliver til Gavn for de forskjellige Parter, og derfor vil jeg ikke stemme mod Overgangen til anden Behandling.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavn kom tilfældt i sit Foredrag ind paa at omtale de disciplinære Forhold ved Hæren, under sin Omtale af Respektfølelser, og han mente, at der var den undergivne prisgivet Auditøren ved Forhør og Krigsret. Jeg tror, det ærede Medlem glemte der, at over Krigsretten eller over Forhørene staar Jurisdiktionschefen, som befaler Forhør nedfat, og han vil her som ved alle Lejligheder — det er en Bemærkning, som jeg ogsaa maa gøre over for det ærede 10de kongevalgte Medlem (Carstensen) — altid ved at konferere med Auditøren kunne vide, hvorvidt det er ønskeligt at faa nærmere Oplysninger eller ej — (Carstensen: I Landetaten!), ja, i Landetaten —, han vil efter Afstale med Auditøren kunne vide, i hvilken Retning egentlig Forhøret maa ledes. Der blev nemlig sagt af det ærede 10de kongevalgte Medlem (Carstensen), at ved Sædetaten er det jaaledes, at